

Svar på kommentarer fra Statsforvalteren til konsekvensutredningen for småkraftverk Døvik 2

Av: Conrad J. Blanck

Til: Magne Eide

Dato: 22.03.2023

Kommentar

«Kunnskapsgrunnlaget er ikke tilstrekkelig i forhold til dagens standard for verdisetting av bekkekløfter og vassdrag. Det er mellom annet er det gjort funn av fuktkrevende rødlista naturtyper i langs Paddevassåna. På bakgrunn av dette er det vår klare tilrådning at kunnskapsgrunnlaget oppdateres gjennom ny kartlegging elveleie og kantsonene langs elva.»

Svar: Døvikåna ble undersøkt av Rådgivende Biologer AS gjennom Bekkekløftprosjektet i 2008, hvor det hverken ble funnet fossesprøytesoner, bekkekløfter eller andre verdifulle naturtyper i og ved elveløpet (Ihlen 2009). Både Døvikåna og Paddevassåna ble undersøkt for naturtyper etter DN-håndbok 13, som også inkluderer bekkekløfter, i forbindelse med utarbeiding av konsekvensutredningen i 2018.

Statsforvalter refererer til den eksterne NVE-rapporten «Verdisetting av bekkekløfter» (Miljøfaglig utredning 2022) som dagens standard for verdisetting av bekkekløfter og vassdrag. Rapporten som refereres til er et utarbeidet forslag til metodikk for verdisetting av bekkekløfter i Norge. Etter vår kjennskap har dette forslaget ikke blitt implementert i gjeldende kartleggingsmetodikk (Miljødirektoratet 2022) for naturtyper som har blitt oppdatert årlig siden 2018. Den nyeste og gjeldende veilederen fra NVE for «kartlegging og dokumentasjon av naturmangfold ved bygging av små kraftverk» (NVE veileder 6/2018) henviser heller ikke til den foreslåtte metodikken. Rapporten som har blitt henvist til er dermed ikke gjeldende som «dagens standard» for kartlegging av bekkekløfter.

Dessuten foreslås i NVE-rapporten «Verdisetting av bekkekløfter» følgende bekkekløftnaturtyper:

- Fossesprøytesoner
- forekomst av polert (vanntransportert) dødved
- kalkrik flomsonebergvegg og flomsonebergknaus
- åpen flomfastmark og flomskogsmark.

Selve metodikken rundt verdivurderingen går ut på at et vassdrag får poeng for forekomsten av de nevnte naturtypene (også betegnet som bevaringsenheter i rapporten). Samlet poengscore er da grunnlaget for vurdering av vassdragets verdi med tanke på bekkekløfter. Med resultater fra tidligere feltarbeid kan allerede en stor del av naturtypene utelukkes:

- Fossesprøytesoner ble allerede utelukket i feltarbeidet fra 2008 og 2018.
- Naturgrunnlaget i området er kalkfattig, og kalkrik flomsonebergvegg og flomsonebergknaus kan dermed kategorisk utelukkes.
- Åpen flomfastmark og flomskogsmark var fra før naturtyper etter DN-håndbok 13, som lå til grunn for tidligere gjennomført feltarbeid, hvor disse naturtypene ikke ble registrert.
- Ekstrahumide arealer er begrenset til de naturlig tørrere vegetasjonsseksjonene C1, OC og O1, noe som skyldes at den topografiske betingete humiditeten er viktigst i tørrere områder. Døvik ligger i vegetasjonsseksjon (O2 – klart oseanisk) og kan dermed kategorisk utelukkes for utredningsområdet.

Dermed gjenstår naturtypen «Forekomst av polert (vanntransportert) dødved». Fra notater og

bildematerialet fra feltarbeidet er det ikke dokumentert større mengder dødved i vassdraget som oppfyller kravet, men det ble ikke lagt spesielt fokus på dette. Datagrunnlaget fra tidligere gjennomført feltarbeid er dermed ikke tilstrekkelig å utelukke denne naturtypen/bevaringsenheten med sikkerhet. Med tanke på at det ikke er dokumentert dette tidligere, er det lav sannsynlighet at det forekommer store mengder av denne naturtypen i vassdraget. En kartlegging av vassdraget etter foreslått metodikk vil da muligens føre til funn av et fåtall polert (vanntransportert) dødved, som kan gi vassdraget noe verdi for bekkekløfter etter foreslått metodikk.

Kommentar

«*Sandsvalens bruk av influensområde og mulige konsekvenser for arten bør kartlegges.*»

- Vurderingene rundt sandsvale (VU) er basert på en tidligere registrert observasjon fra Artsdatabankens Artskart
- Observasjonen er grovt kartfestet ved nedre del av Døvikåna
- Fra rapport: *Sandsvaler finner man ofte i nærheten av vassdrag, siden den naturlige reirplassen er i utraste elvekanter. Fuglen hekker til vanlig i menneskeskapte biotoper som sandtak og veiskjæringer. Det er usikkert om sandsvale nytter elvebredden til Paddevassåna, Døvikåna eller andre menneskeskapte habitater i influensområdet til hekking*»
- Ved registreringen var det under feltarbeidet pågående utbygging med sand- og steintipp som er mulig hekkehabitat -> mulighet for at sandsvalen ikke hekker i elvekant eller sand- og steintipp.
- Bør avklares vha. ornitolog som kan vurdere om elvekanten i nedre del er mulig hekkeområde for arten. Evt. kartlegging.

Figur 1. Utklipp fra artskart hvor sandsvale var registrert ved nedre del av Døvikåna (rød sirkel), like ved stein- og sandtipp som kan være hekkehabitat for sandsvale.

Kommentar

«*Oppdemming av Paddevatnet vil føre til kraftig forringelse i brunørretbestanden i innsjøen. Statsforvalteren vurderer derfor at influensområdet bør kartlegges for storsalamander og dens mulighet for eventuell utbredelse ved regulering av vassdraget.*»

- Salamanderen har et skjult levesett og er vanskelig å kartlegge med feltarbeid.
- Fravær eller forekomst av Storsalamander i Paddevatnet kan bekreftes ved undersøkelse av miljø-DNA fra vannprøver.

- Mulighet for eventuell utbredelse ved regulering av vassdraget er bare realistisk hvis all ørret fra Paddevassdraget forsvinner
- Mulig undersøkelse: ta vannprøver fra små inntilliggende tjern og undersøke miljø-DNA for storsalamander -> ved forekomst/mulighet at storsalamander migrerer til Paddevassjøen og etablerer seg her etter fjerning av ørret. Hvis dette ønskes av kommunen, kan det settes opp et prosjekt til dette.

Kommentar

«Det bør gjennomføres en kartlegging av vandringshinder på anadrom strekning samt kartlegging av ålens bruk av vassdraget»

- Anadrom strekning på nedre del av Paddevassåna ble undersøkt i 2008 av Rådgivende Biologer i forbindelse med konsekvensutredning for planlagt Lauvåsåna kraftverk (Hellen mfl. 2013).
- Fra rapport (om vandringshinder): «Sjøaure gyter nedenfor kraftverket, men det er ingen egen bestand, vandringshinderet for anadrom fisk er ca. 150 m nedstrøms planlagt kraftstasjonsavløp ved kote 10 m.». Vandringshinder er dermed kartlagt.
- Elektrofiske gjennomført i 2008 nedstrøms planlagt kraftverk. Elektrofiske ved utløpet til Paddevatnet og ved tre innløpsbekker til Paddevatnet i 2018 -> ingen ål registrert under disse undersøkelsene (feltnotater fra 2008 og 2018 gjennomgått). Indikasjon på at ål ikke nytter vassdraget
- Kartlegging av ål ville også bli gjort via elektrofiske, altså samme undersøkelse som i 2008 og 2018 -> Samme resultat forventes, men ål kan ikke med sikkerhet utelukkes fra vassdraget, selv om ål ikke blir registrert under en ny runde med elektrofiske.

Kommentar

Statsforvalteren legger merke til at det er registrert en boreonemoral regnskog i tilknytning til Paddevassåna (BN00104903) med verdi B. Denne ble registrert i 2014, dvs. i etterkant av arbeidet med konsesjonen i 2006. I dette arbeidet er det påvist mellom anna arten ringstry (NT), og flere fuktighetskrevede arter. Det er sterkt tilrådelig at ny kartlegging blir gjennomført etter de standarder som følger av NVE sitt arbeid med naturmangfold i vannkraftssaker^{2,3}

- Regnskog tatt med i vurderingene for rapport i 2018
- Regnskogslokalisering kan kartlegges på nytt etter ny metodikk (Miljødirektoratet 2022)
- Forventet resultat fra kartlegging: høyere nøyaktighet på avgrensning av lokalitet
- Vurderinger rundt konsekvenser vil da bli de samme
- Datagrunnlaget for vurdering rundt påvirkning på konsekvenser for regnskogslokaliteten vil være det samme

Generelt

- Datagrunnlaget for konsekvensutredningen på vassdragene er godt
- Resultater fra feltarbeid fra bekkekløftprosjektet (2008), Lauvåsåna kraftverk (2008) og Døvik 2 (2018)
- en ny naturtypekartlegging etter ny instruks vil føre til samme resultat

Referanser:

- Blanck, C.J. & S.E. Sikveland 2022. Døvik 2 kraftverk i Strand kommune, Rogaland. Konsekvensutredning. Rådgivende Biologer AS rapport, 47 sider + vedlegg.
- Ihlen, P. G. 2009. Bekkekløftprosjektet – naturfaglige registreringer i Rogaland 2008: Strand kommune. Rådgivende Biologer AS, rapport 1236, 48 sider.

- Miljødirektoratet 2022. Kartleggingsinstruks. Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2. Veileder M 2209, 372 sider.
- Hellen, B. A., P. G. Ihlen, G. H. Johnsen 2013. Lauvåsåna kraftverk, Strand kommune, Rogaland. Konsekvensvurdering for biologisk mangfold. Rådgivende Biologer AS rapport 1765, 32 sider